

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
Інститут економіки та менеджменту**

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІЕМ

_____ О.Г. Дзьоба

«___» _____ 2020 року

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Бакалавр

(рівень вищої освіти)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

спеціальність

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(шифр і назва)

спеціалізація

_____

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова

обов'язкова /вибіркова

Робоча програма дисципліни «Податкова система» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавр** за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник:

Доцент кафедри фінансів, к.е.н.

_____ Н. О. Крихівська

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів

Протокол від « » 2020 року № .

Завідувач кафедри фінансів

_____ І. Г. Фадєєва

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри підприємництва та маркетингу

_____ І. В. Перезозова

Гарант освітньо-професійної програми
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

_____ С. А. Побігун

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Податкова система» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує табл. 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Податкова система»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Семестр 5		Семестр ____	
			Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3		
Кількість модулів	2	2	2	2		
Загальний обсяг часу, год	90	90	90	90		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	45	18	45	18		
лекційні заняття	18	6	18	6		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	27	8	27	8		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	45	72	45	72		
виконання курсової роботи	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	9	18	9	18		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	17	24	17	24		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	14	18	14	18		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до заліку	5	12	5	12		
Форма семестрового контролю	Залік		Залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – є формування системи фундаментальних знань з теорії системи оподаткування, засвоєння закономірностей функціонування податкової системи України та її складових.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

– знати основні напрями розвитку теорії податків, їх теоретичні засади, спільні риси та відмінності, вивчити особливості проведення податкової політики та адміністрування податків у економічно розвинутих країнах світу та особливості становлення, функціонування та структуру податкової системи України;

– знати види непрямих податків; засвоїти суть податку на додану вартість; зрозуміти механізм розрахунку суми ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету; усвідомити відмінність між операціями звільненими від сплати ПДВ та операціями, що оподатковуються за ставкою 0%, знати особливості адміністрування ПДВ та бюджетного відшкодування в Україні;

– навчитися застосовувати методи розрахунку суми акцизного податку залежно від виду підакцизного товару та ставки, а також адміністрування окремих підакцизних товарів;

– застосовувати різні методи визначення суми мита та особливості його сплати;

– знати види прямих податків; усвідомити суть, особливості розрахунку суми податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), податкової соціальної пільги (ПСП) та механізм застосування податкової знижки для фізичних осіб, а також засвоїти особливості застосування ПСП та податкової знижки;

– усвідомити суть та механізм розрахунку податку на прибуток підприємств;

– засвоїти особливості справляння екологічного податку;

– з'ясувати склад зборів, що входять до рентної плати, ознайомитись з еволюційним процесом становлення і розвитку рентної плати;

– засвоїти структуру місцевих податків і зборів;

– знати особливості групування, ставки та особливості сплати єдиного податку, а також нарахування та сплати податкових зобов'язань з єдиного податку I–III групи;

– знати особливості нарахування та сплати податкових зобов'язань з єдиного податку IV групи;

– знати структуру та особливості механізму оподаткування податком на майно;

– засвоїти особливості нарахування та сплати податкових зобов'язань з земельного податку;

– засвоїти особливості нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

– засвоїти особливості нарахування та сплати податкових зобов'язань зі збору за місця для паркування транспортних засобів;

– засвоїти особливості нарахування та сплати податкових зобов'язань з туристичного збору.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахових:

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Податкова система» характеризує табл. 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	порядковий номер
М 1	Суть та структура податкової системи. Непрямі податки	8	2	
ЗМ1	Історія виникнення, суть і види податків НЕ 1.1 Історія виникнення податків НЕ 1.2 Поняття і функції податків НЕ 1.3 Елементи оподаткування НЕ 1.4 Класифікація податків та їх характеристика НЕ 1.5 Структура податкової системи України та її основні принципи	2		1(о), 2(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ2	Податок на додану вартість НЕ 2.1. Платники та об'єкт оподаткування НЕ 2.2. База оподаткування НЕ 2.3. Ставки податку. Оподаткування за нульовою ставкою. Операції, що звільнені від оподаткування НЕ 2.4. Порядок нарахування та сплати податку НЕ 2.5. Бюджетне відшкодування ПДВ	2		1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ3	Акцизний податок НЕ 3.1 Поняття акцизу, суб'єкти та об'єкти оподаткування НЕ 3.2 Методи розрахунку суми акцизного податку НЕ 3.3 Специфіка оподаткування підакцизних товарів	2		1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ4	Мито НЕ 4.1 Поняття мита та його класифікація НЕ 4.2 Особливості нарахування та стягнення мита	2		1(о), 3(о), 4 (о)-9 (о)
М 2	Прямі податки в податковій системі	10	4	
ЗМ5	Податок на доходи фізичних осіб НЕ 5.1. Платники та об'єкт оподаткування. НЕ 5.2. Суть та розрахунок податкової соціальної пільги (ПСП). НЕ 5.3. Розрахунок ПДФО. НЕ 5.4. Податкова знижка.	2		1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ 6	Податок на прибуток підприємств НЕ 6.1 Платники, об'єкт та база оподаткування. НЕ 6.2 Порядок розрахунку податку на прибуток підприємств. НЕ 6.3 Податкові різниці НЕ 6.4 Звільнення від оподаткування.	2		1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ7	Рентна плата НЕ 7.1 Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин НЕ 7.2 Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	2		1(о), 4 (о)-9 (о)

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	порядковий номер
	НЕ 7.3 Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України НЕ 7.4 Рентна плата за спеціальне використання води НЕ 7.5 Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів			
ЗМ8	Екологічний податок НЕ 8.1 Платники та об'єкт оподаткування НЕ 8.2 Ставки та порядок сплати податку	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ9	Місцеві податки та збори НЕ 9.1 Єдиний податок НЕ 9.2 Податок на майно НЕ 9.1 Збір за місця для паркування транспортних засобів НЕ 9.2 Туристичний збір	2		1(о), 4(о)-9(о)

Всього:

Модуль 1: змістових модулів – 4.

Модуль 2: змістових модулів – 5.

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Податкова система» наведено у табл. 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	порядковий номер
М 1	Суть та структура податкової системи. Непрямі податки	8	4	
ЗМ1	Історія виникнення, суть і види податків	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ2	Податок на додану вартість	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ3	Акцизний податок	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ4	Мито	2		1(о), 4(о)-9(о)
М 2	Прямі податки в податковій системі	10	4	1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ5	Податок на доходи фізичних осіб	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ6	Податок на прибуток підприємств	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ7	Рентна плата	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ8	Екологічний податок	2		1(о), 4(о)-9(о)
ЗМ9	Місцеві податки та збори	2		1(о), 4(о)-9(о)

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у табл. 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
М 1	Суть та структура податкової системи. Непрямі податки	20	
ЗМ1	Історія виникнення, суть і види податків 1. Дискусійні питання суті і функцій податків в економічній літературі. 2. Види податків в економічно розвинутих країнах світу 3. Еволюція податків 4. Ухилення від податків. 5. Перекладання податків.	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ2	Податок на додану вартість 1. Зародження і розвиток ПДВ 2. Роль ПДВ у доходах бюджету 3. Поняття доданої вартості, методи її обчислення	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ3	Акцизний податок 1 Нормативна база та загальні положення справляння акцизного податку 2. Недоліки та переваги акцизного податку	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ4	Мито 1 Збори та плата при митному оформленні товарів. 2. Види митних зборів та їх ставки. 3. Порядок справляння ввізного мита.	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
М 2	Прямі податки в податковій системі	25	
ЗМ5	Податок на доходи фізичних осіб 1. Бюджетне і соціальне значення податку на доходи фізичних осіб. 2. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування. 3. Переваги і недоліки податку на доходи фізичних осіб	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ6	Податок на прибуток підприємств 1. Соціальне призначення податку на прибуток підприємств. 2. Бюджетне значення податку на прибуток.	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ7	Рентна плата 1. Роль плати за землю у формуванні доходів бюджету 2. Відрахування від плати за транзит нафти, природного газу та аміаку	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ8	Екологічний податок 1. Особливості оподаткування екологічним податком в податкових системах інших країн. 2. Передумови зародження екологічного оподаткування	5	1(о), 4 (о)-9 (о)
ЗМ9	Місцеві податки та збори 1. Порядок переходу платників на спрощену систему оподаткування. 2. Причини оподаткування суб'єктів малого підприємництва єдиним податком. 3. Особливості встановлення місцевих зборів 4. Місцеві збори в податкових системах інших країн	5	1(о), 4 (о)-9 (о)

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна навчальна література

4.1.1 Нормативно-правова база

1. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI, зі змінами та доповненнями. URL: <http://sfs.gov.ua/nk/>
2. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР (редакція від 01.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Митний кодекс України від 02.04.2020, № 540-IX зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4.1.2 Підручники і посібники

4. Податкова система: підручник / С. М. Онисько, І. М. Тофан., О. В. Грицина. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 351 с.
5. Адміністрування податків: навч. посіб. / Т. В. Калінеску. К.: Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
6. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.

4.1.3 Методичне забезпечення практичних занять

7. Тришак Л.С., Крихівська Н. О. Податкова система: методичні вказівки для дистанційного навчання. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. – 41 с.
8. Тришак Л.С., Крихівська Н. О. Податкова система: практикум. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 40 с.
9. Тришак Л.С., Крихівська Н. О. Адміністрування податків: методичні вказівки для вивчення дисципліни. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. – 30 с.

4.2 Додаткова навчальна література

1. Сідельникова Л. П., Костіна Н. М. Податкова система: Навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2013. 604 с.
2. Податкова система: навчальний посібник \ О.Т. Замасло, І.І. Приймак, О.В. Грін. Львів: ЛНУ ім..І.Франка, 2011. 377 с.
3. Мединська Т.В., Власюк Н.І. Податкова система: Навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 276 с.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за модулем 1 із проміжною атестацією. Контроль за атестацією студентів передбачає перевірку теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в табл. 5.

Таблиця 5 – Схеми нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Податкова система»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М1	30
Контроль засвоєння практичних знань модуля М2	40
Контроль засвоєння теоретичних навиків модулів М1-М2	30
Усього	100

Виставлення залікової оцінки з дисципліни здійснюється відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни